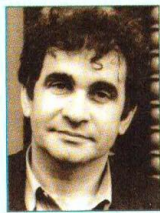

1. Envia'm una carta¹

Bernardo Atxaga (Astearu, Guipúscoa 1951)

Llicenciat en Ciències Econòmiques i en Filosofia i Lletres, va ser professor d'èuscar, guionista de ràdio, llibreter i economista, fins que els anys vuitanta va decidir dedicar-se de ple a la literatura en èuscar, una llengua en què ha escrit poemes, contes, novel·les i obres per a nens.

És autor del llibre *Obabakoak* (1988), traduït a més de deu llengües (al català: *Contes d'Obaba*), amb el qual va obtenir el premi Euskadi i el Premio Nacional de la Crítica. Altres obres traduïdes al català són: *Memòries d'una vaca*, *L'home sol* (premi de la Crítica 1993), *Aquells cels* (premi Euskadi de Plata i finalista del

Premio Nacional de Literatura 1995), *Poemes i Híbrids*, *El fill de l'acordionista*.

Contes d'Obaba (2001) és un recull de tres històries. La primera història és «Dos germans», un relat que ens explica la lluita de dos nois per tirar endavant després d'haver-se quedat orfes. La segona, «Vaig rebre dues *letters* en molt poc temps», narra la història d'un vell pastor emigrat a Amèrica que recorda el seu passat a Obaba després de rebre dues cartes; i la tercera història, «Quan la serp mira l'ocell», és un relat que ens mostra un noi de ciutat que després de passar l'estiu amb els seus tiets i el seu avi d'Obaba comença a entrar en el món dels adults.

Curiositat

Bernardo Atxaga és el pseudònim que Joseba Irazu Garmendia va escollir per no donar pistes a la policia franquista en la seva època universitària. Bernardo era el nom de l'amic que li va deixar la màquina amb què va començar a escriure, i Atxaga, el segon cognom del seu pare.

Lectura

Vaig rebre dues *letters* en molt poc temps

Vaig rebre dues *letters* en molt poc temps, amb uns deu dies de diferència. Totes dues van venir de dret a casa meva, en aquesta ciutat americana de Bloise, i va ser el meu nét Jimmy qui me les va posar a les mans. Quan em va venir a portar la segona, jo estava mirant les gemmes noves a les branques de la mimosa que creix al *garden*, i estava de molt bon humor, tant, que fins i tot li vaig donar un dòlar de propina. Però Jimmy se'm va quedar mirant amb aire amoïnats, arrufant el nas amb aquell gest tan seu i que trobo tan *very nice*.

—Què passa, Jimmy? —vaig dir-li—. Que trobes que no és prou?

—No és això, avi —em va respondre, i jo vaig pensar que potser era que volia el segell per a la seva col·lecció.

10 —Què és, doncs?

—Per què tantes *letters* d'Europa, avi? —em va preguntar aleshores amb aquell *english* tan elegant que aprèn a l'escola. Llàstima que a l'hora de contestar jo no pogués estar a la seva altura, perquè el

¹ Exercicis extrets i adaptats de Alemany, Deulofeu, Escobet, Gascón, Llagostera, Sabaté i Salvany (2005): *Nivell Intermedi 3*. Barcelona: Castellnou.

meu *english* és molt i molt dolent, i només li vaig poder dir quatre coses, les quatre coses de sempre: que jo no sóc americà sinó que vaig venir d'Europa... que encara hi tinc una mica de família... que
15 encara hi tinc amics de quan era jove... i que per tot això de tant en tant m'arriben cartes des de l'altra banda de l'oceà. I és una pena, això que el meu *english* sigui tan dolent, perquè, al cap i a la fi, sóc un avi com tots els avis, i m'agradaria poder respondre com cal totes les preguntes del meu nét i dir-li que aquelles *letters* eren les primeres en tres llargs anys.

Però tot això, és clar, explicar les coses com cal i amb tots els ets i uts, estava molt per damunt de
20 les possibilitats del meu pobre *english*, com explicar-li d'on ve el nostre cognom, Agirre, un cognom ben bonic, sí, Agirre, realment *beautiful*, era una pena no poder-li-ho explicar. Però a les muntanyes no pots aprendre res, i tampoc *english*, i jo, Martin Agirre, conegut per tothom com Old Martin, m'he passat quaranta anys de la meua vida, què dic quaranta anys!... cinquanta anys i tot, vivint tot sol als cims, amb els ramats, fent de pastor a les muntanyes d'Idaho.

25 Així doncs, vaig decidir que em quedaria a Amèrica per sempre més, i que la cosa de l'enyor que se sent en aquests casos la deixaria en mans de la *post office*. I el cert és que al principi, durant un parell d'anys, més o menys, rebia força *letters*, sobretot del meu germà i de la meua germana, i mai no em faltaven les notícies. Però, en fi, tot s'acaba en aquesta vida, i això de la *post office* també va arribar un dia que se'm van acabar, perquè, és clar, la meua germana i el meu germà van anar envellint,
30 i tant van envellir que al final es van morir. Jo també sóc vell, que aviat faré els vuitanta, però la veritat és que em trobo *very fine*. A més, estic molt content amb mi mateix, i això també ajuda a viure, o si més no això és el que em diu el doctor del *medical center*: que estar content amb un mateix és bàsic per arribar a *centenary* sense problemes.

—I per què estàs tan content amb tu mateix, avi? —em preguntaria Jimmy, si jo fos capaç d'expli-
35 car-li tot això que estic explicant.

—Doncs, entre altres coses, per les dues *letters* que m'has portat aquesta setmana, Jimmy —li respondria jo.

—*I can't understand* —diria ell aleshores.

I és que aquesta és la seva frase favorita, li encanta dir que no entén les coses, i jo trobo que fa molt
40 rebé, perquè aquesta és l'única manera que hi ha d'aprendre en aquesta vida; preguntant es va a Roma, diuen. El que passa és que no crec que Jimmy hagués pogut comprendre la resposta que jo li hauria donat, perquè encara és un nen i hi ha coses que només s'aprenen amb els anys.

[...]

BERNARDO ATXAGA, fragment de *Contes d'Obaba*

1. Com creieu que eren les cartes que rebia el protagonista: formals o personals?
2. Què creieu que deien aquestes dues cartes?
3. Qui creieu que les hi enviava?
4. Senyaleu les paraules que hi ha en cursiva a la lectura i digueu per què hi van. Què tenen en comú?

1. La cohesió: connectors i concordança

2. Trieu, entre les paraules o expressions que teniu a continuació, aquelles que vagin bé per omplir els buits de la carta següent:

a fi que, per aquesta raó, us adrecem aquesta carta per, així doncs

Benvolgut client,

..... (1) comunicar-vos que tenim el rebut de l'assegurança del vostre vehicle. (2) us puguem facilitar el pagament del rebut, us comuniquem que d'ara endavant domiciliarem els rebuts i, :..... (3), us demanem que ens feu arribar les vostres dades bancàries.

..... (4), esperem saludar-vos ben aviat.

Cordialment,

Enric Pla

Director d'Assegurances Pla SA

Ripoll, 25 de setembre de 2005

3. Completeu la carta que teniu a continuació amb els **pronoms** i els **possessius**, i amb la forma corresponent del **verb** que s'indica entre parèntesis:

El Calidoscopi Edicions

Passeig de Gràcia, 182

08037 Barcelona

Sra. Marta Collell Borràs

Avinguda de Roma, 10, àtic 1a

08029 Barcelona

Senyora,

Hem rebut (0. *rebre*) la **vostra** (0) carta de data 29 de març en què (1. *oferir*) els (2) serveis com a editora externa de llibres de ciències.

..... (3. *agrair*) la (4) oferta, però

..... (5. *saber*) greu d'informar-..... (6) que en aquests moments

..... (7. *tenir*) cobertes les necessitats de la (8) editorial

en aquest àmbit. Això no obstant,(9) (10.

comunicar) que (11. *incloure*) les (12) dades en el (13) fitxer i que les (14. *tenir*) en compte si més endavant (15. *ampliar*) la (16) nòmina de col·laboradors.

Atentament,

Carme Soler

Vicegerent

Barcelona, 7 d'abril de 2005

2. Estructurar el text: adverbis i preposicions

Els **adverbis** són mots invariables que ens poden ajudar a estructurar un text. N'hi ha de temps (*més tard, al matí, d'ara endavant, d'ençà...*), de lloc (*a sota, damunt, endavant...*), de manera i de dubte (*probablement, evidentment...*), quantitat i negació (*més, gens, res, entre poc i massa...*).

4. Col·loqueu als espais buits d'aquesta narració els adverbis o les locucions adverbials que indiquen ordre temporal o circumstàncies de temps:

quan, aleshores, abans, mentre, més tard, després

Volia ajudar-la, li demanà l'adreça per escriure-li i visitar-la així que tornés a la ciutat. Aquell dia li era impossible, havia de portar el Dalmau al col·legi (1) d'acomiar-se, la Laura volgué veure el nebot. «L'estimava amb bogeria, Bernat, com si fos fill meu.» El Dalmau, abocat a una finestreta del cotxe, els observà encuriosit (2) s'hi acostaven. (3) el va fer baixar de l'automòbil, va rebre petons i llàgrimes de la Laura amb cara d'estupefacció. (4), el va estrènyer amb preguntes sobre l'antiga mestra.

L'endemà, a la vila, va explicar a l'Agnès aquella trobada. La germana no badà boca (5). Al cap d'uns dies, però, li feu saber que havia decidit escriure a la Laura. Un parell de setmanes (6), van retrobar la carta a la safata del rebedor. Duia estampat un segell amb tinta vermella: «Destinatari desconegut en aquesta adreça».

Jesús Moncada, *La galeria de les estàtues*

5. Busqueu per a cada verb una locució adverbial de manera:

- a. caminar: de pressa, a peu coix, etc.
- b. caure:
- c. vendre:
- d. estar:
- e. fer:
- f. voler:
- g. complaure:
- h. anar:
- i. comprar:
- j. jaure:

6. Substituiu els sintagmes següents per un adverbí acabat en **-ment**.

- a. Viure amb alegria.
- b. Estimar amb dolcesa.
- c. Pensar amb saviesa.
- d. Treballar amb rudesia.
- e. Actuar amb intel·ligència.
- f. Començar amb dignitat.
- g. Viure en la pobresa.
- h. Caure de nou.
- i. Riure amb bogeria.
- j. Actuar amb llibertat.

7. Completeu les frases següents amb un d'aquests mots:

gens, res, massa, gaire, molt, prou

- a. La pel·lícula de dibuixos que fan al cinema no m'ha agradat Et recomano que no vagis a veure-la.
- b. Si li has de dir, fes-ho ara, perquè està a punt d'anar-se'n.
- c. Trobo que no fa calor, aquest estiu!
- d. Si menges, després tindràs mal de ventre.
- e. Ja en tinc Avui ja no treballo més.
- f. Cada dia estudiàvem i per això vam aprovar.

Les **preposicions** són mots invariables que serveixen per enllaçar un element sintàctic amb el seu complement del verb (*directe, indirecte, circumstancial i preposicional*). També ens ajuden, dins d'un text, a organitzar el contingut i estructurar-ne les idees. Podem expressar la finalitat (*amb motiu de, amb l'objectiu de, per tal de, a fi de, en resposta a...*), exposar un assumpte (*sobre, respecte a, quant a, pel que fa a, amb relació a, tocant a...*), expressar gratitud (*amb agraïment per...*) o causa (*a força de, a causa de, a còpia de, per culpa de...*), etc.

Existeixen **preposicions àtones o febles** (*a, amb, de, en, per i per a*), i les **tòniques o fortes** (*cap, contra, sobre, malgrat, des de, fins a*, etc.). A més, també ens trobem **locucions prepositives** (*en contra dels, al costat de, tocant a, no obstant, a mitjan*, etc) quan la preposició s'ajunta amb altres mots com adverbis, noms, etc.

8. Completeu aquestes frases amb la preposició feble adient, si cal:

- a. la tarda, vindré a casa teva.
- b. Es menjava un gelat de gust llimona.
- c. L'hem vist un bar de moda.
- d. Pensa sempre el viatge que van fer l'estiu passat.
- e. He conegut teus cosins.
- f. Visc carrer Alacant.
- g. És un bon vi Priorat.
- h. Ho faig tu.
- i. He convidat tothom.
- j. He comprat un retolador verd i dos vermells.

9. Construïu una oració que depengui del verb que teniu subratllat, utilitzant quan calgui la preposició adient.

0. Estan acostumats...

- a. tot tipus de menjar: Estan acostumats **a** tot tipus de menjar.
- b. que els facin tot tipus de menjar: Estan acostumats **Ø** que els facin tot tipus de menjar.

1. Pensa...

- a. que has de portar una llanterna
- b. portar una carmanyola
- c. el que has de portar

2. Estic segura...
 - a. que vindrà ben aviat
 - b. venir ben aviat
 - c. la seva visita
3. Estem d'acord...
 - a. tot el que fan
 - b. que estudiïn tant
 - c. estudiar el cap de setmana
4. Els polítics coincideixen...
 - a. l'aplicació de la llei
 - b. que s'ha d'aplicar la llei
 - c. aplicar la llei
5. S'avenia
 - a. viure en un pis llogat
 - b. que lloguessin el pis
 - c. el lloguer del pis

3. Formació de mots

10. Hi ha una gran quantitat de mots compostos referits a persones. Relacioneu els verbs de la primera columna amb els mots de la segona i, un cop hàgiu obtingut el mot compost, trieu-ne el sinònim adequat dels següents:

fantasiós, escrupulós, lladre, advocat, barallós, usurer, inconstant, pesat, enredaire, aprenent, indecís.

a. tasta 5	1. dubtes	a. <i>tastaolletes: inconstant</i>
b. escanya	2. cries	b.
c. somia	3. cadires	c.
d. pica	4. pisos	d.
e. llepa	5. olletes	e.

f. busca	6. taulells	f.
g. esgarria	7. truites	g.
h. caga	8. fils	h.
i. salta	9. bregues	i.
j. rebenta	10. pobres	j.
k. escalfa	11. plets	k.

11. Escriviu el mot compost que s'adigui amb cadascuna de les definicions següents:

- a. Edifici de gran alçària:
- b. Persona que no hi sent ni parla:
- c. Serveix per atraure els llamps:
- d. Persona que parla català:
- e. Peça de roba esportiva que cobreix tot el cap menys la cara:
- f. Barreja de pluja i neu:
- g. Joc d'entreteniment que consisteix a ajuntar diferents peces:
- h. Gandul:
- i. Màquina que engoleix monedes i a voltes dona premis:
- j. Advocat:
- k. Acostumar malament:
- l. Film d'una durada que no excedeix els 35 minuts:

12. També es consideren compostos la representació de les onomatopeies que expressen els crits dels animals, com per exemple *bup-bup*, manera en què expressem el lladruc del gos. Saps quins animals fan aquests sons i com els representem en català?

- a. *lladruc: el gos → bup-bup*
- b. mugit:
- c. bel:
- d. escataineig:
- e. rauc:
- f. piulet:
- g. cant:
- h. cloqueig:
- i. udol:

4. Tasca final: escriu una carta formal

Imagina que hem de fer promoció sobre el nostre web sobre República Txeca. Amb aquest objectiu, has d'enviar una carta (250-300 paraules) al cap del Departament de Llengües Romàniques explicant el projecte (com és el web, què hi ha, quina n'és la finalitat, etc.) i demanant finançament per a una campanya publicitària que has de descriure.